

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1452

Vragen van het lid **Ellian** (VVD) aan de Minister voor Rechtsbescherming over *de communicatie tussen familieleden van en met AIT-en EBI gedetineerden* (ingezonden 12 januari 2023).

Antwoord van Minister **Weerwind** (Rechtsbescherming) (ontvangen 3 februari 2023).

Vraag 1

Bent u bekend met het requisitoir van het Openbaar Ministerie (OM) in de strafzaak tegen voormalig advocaat Youssef T. en specifiek de stellingen dat meerdere familieleden van Ridouan Taghi zich schuldig maken aan criminele communicatie en dat zij onderdeel zijn van een criminele organisatie waarvan Ridouan Taghi de leider is?

Antwoord 1

Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen in de strafzaak tegen voormalig advocaat Youssef T. Ik ben ook bekend met de strekking van het requisitoir. Het requisitoir zelf heb ik echter niet ingezien noch ontvangen van het Openbaar Ministerie. De inhoud en vorm van het requisitoir zijn aan de Officier van Justitie die wat betreft de strafvervolgung onafhankelijk optreedt.

Vraag 2

In hoeverre is volgens u het recht op communicatie van een gedetineerde onbeperkt?

Antwoord 2

Een gedetineerde heeft recht op contact met de buitenwereld. Dat kan via brieven, telefoon of bezoek.¹ Dit contact is voor de ruim 9.000 gedetineerden van belang om het contact met hun gezin of familie te behouden, voor het vinden van een baan of voor het volgen van een studie. Dat wil niet zeggen dat het recht op communicatie onbeperkt is. Afhankelijk van het soort justitiële inrichting en type regime kan de toegestane frequentie en wijze verschillen. Daarnaast heeft de directeur van een inrichting de bevoegdheid om brieven of andere poststukken te controleren en/of weigeren met oog op

¹ Pbw, artikel 36 lid 1.

de handhaving van de orde of de veiligheid in de inrichting en ter bescherming van de openbare orde of nationale veiligheid.² Als het gaat om de communicatie tussen gedetineerden en de buitenwereld dient er een onderscheid te worden gemaakt tussen het overgrote deel van de gedetineerdenpopulatie, die communicatie gebruikt voor het doel zoals hierboven omschreven, en een categorie gedetineerden die de communicatiemogelijkheden gebruikt om door te gaan met hun criminele praktijken. Voor de laatste, kleine categorie is het mogelijk om intensiever toezicht te houden of om in sommige gevallen de communicatiemogelijkheden – tijdelijk – stil te leggen. Zo zijn er door een recente wijziging van de huisregels per medio december jl. voor plaatsing in de extra beveiligde inrichting (EBI) in Vught verstrekkende toezichtsmaatregelen mogelijk bij gedetineerden.³ Deze gedetineerden mogen nog maar één keer per week 10 minuten telefonisch contact hebben. Dit contact mag alleen met mensen die zich op dat moment hebben gemeld en geïdentificeerd bij een door DJI aangewezen locatie. Een telefoongesprek vanuit huis voeren kan daardoor niet meer. Ook het bezoeken van gedetineerden in de EBI is verder ingeperkt. Deze gedetineerden kunnen één keer per week één uur bezoek ontvangen, waarbij maximaal één persoon per bezoekmoment is toegestaan. Communicatie tussen gedetineerden en geprivilegieerde personen zijn uitgesloten van de toezichtsmaatregelen die op basis van de Penitentiaire beginselenwet (Pbw) opgelegd kunnen worden. Slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden hebben politie en justitie bevoegdheden om op dit contact inbreuk te maken. In september 2022 heb ik uw Kamer geïnformeerd over de spoedige aanpassing van de Pbw. In deze aanpassing neem ik de mogelijkheid van visueel toezicht op gesprekken tussen geprivilegieerde personen en een specifieke groep gedetineerden mee.⁴ In november 2022 heb ik uw Kamer laten weten dat ik de uitvoering van de motie-Eliaan mee zal nemen bij de aanpassing van de Pbw.⁵ Zoals aangekondigd verwacht ik dat het wetsvoorstel begin april bij uw Kamer kan worden ingediend.

Vraag 3

Wat vindt u van communicatie tussen gedetineerden op een Afdeling Intensief Toezicht of in een Extra Beveiligde Inrichting (AIT- en EBI-gedetineerden) en andere personen, waaronder ook familieleden, die een verdachte rol in een criminele organisatie kunnen hebben?

Antwoord 3

In principe is er communicatie mogelijk tussen deze gedetineerden en andere personen. Wel is het zo dat personen met wie gedetineerden op de EBI contact willen hebben vooraf worden gescreend. Als het GRIP hier aanleiding toe ziet kunnen zij de directeur adviseren geen contact toe te staan.⁶ Een gedetineerde kan bezwaar en beroep aantekenen tegen een specifieke door de penitentiaire inrichting opgelegde maatregel. In de aanpassing van de Pbw wordt meegenomen dat de bevelsbevoegdheid kan worden ingezet voor EBI- en AIT-gedetineerden. Deze aanpassing ziet op de mogelijkheid te bevelen dat een gedetineerde wordt onderworpen aan verdergaande beperkingen in zijn communicatie.

Vraag 4

Vindt u dat gedetineerden, maar specifiek gedetineerden op een AIT en in een EBI, mogen communiceren met personen waarvan minst genomen het vermoeden bestaat dat zij criminele boodschappen doorgeven aan anderen of minst genomen het vermoeden bestaat dat sprake is van deelneming aan een criminele organisatie? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

² Pbw, artikel 36 lid 4.

³ Kamerstukken II, 2021–2022, 29 911, nr. 374.

⁴ Kamerstukken II, 2021–2022, 29 911, nr. 374.

⁵ Kamerstukken II, 2021–2022, 24 587, nr. 878.

⁶ Het Gedetineerden Recherche Informatie Punt (GRIP) is onderdeel van de Landelijke Eenheid van de Politie en wisselt informatie uit over gedetineerden.

Antwoord 4

Als de directeur van een inrichting, het Openbaar Ministerie en/of de politie het vermoeden hebben dat communicatie met een gedetineerde wordt misbruikt om voortgezet crimineel te kunnen handelen, dan wordt hiertegen opgetreden. Het GRIP kan hierover gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan een directeur van een penitentiaire inrichting. Zo kan de communicatie met specifieke personen worden verboden of kan extra toezicht op de communicatie worden uitgeoefend. In de EBI worden gesprekken standaard opgenomen en poststukken worden gescreend. Dit is met uitzondering van geprivilegieerde contacten. Op een Afdeling Intensief Toezicht (AIT) gebeurt dit via specifiek opgelegde maatregelen. Voor penitentiaire inrichtingen met een ander regime zijn deze maatregelen eveneens mogelijk indien hiertoe aanleiding is. De directeur beslist over het opleggen van een maatregel.

Vraag 5 en 6

Waarom mag Ridouan Taghi contact hebben met familieleden waarvan het OM ten minste een verdenking heeft van het doorgeven van criminele boodschappen aan de buitenwereld? Kunt u bij deze vraag de stelling van het OM betrekken dat sprake is van een strak aangestuurd samenwerkingsverband, waar de familie van Ridouan Taghi onderdeel van is? Bent u bereid om per direct te realiseren dat Ridouan Taghi niet mag communiceren met personen waarvan het vermoeden bestaat dat zij criminele boodschappen doorgeven en/of onderdeel zijn van zijn criminele organisatie?

Antwoord 5 en 6

Ik ga niet in op de situatie rondom individuele gedetineerden. In de antwoorden op vragen 2 tot en met 4 heb ik in aangegeven wat de regels zijn omtrent communicatie van gedetineerden met andere personen en dat er maatregelen kunnen worden getroffen indien er aanwijzingen zijn dat er misbruik wordt gemaakt van de communicatie.

Vraag 7

Kunt u deze vragen afzonderlijk en binnen de termijn van drie weken, dus ruim vóór het commissiedebat gevangeniswezen en tbs van 8 februari 2023, beantwoorden?

Antwoord 7

Ja.